

BPA (NEP) Sem.-1 Examination

DSC-M-113-MVT

Intro.of Hindustani Classical Music and
Basic Techniques of Hindustani Classical Music

Time : 2-00 Hours]

February-2025

[Max. Marks : 50

Q. 1. Explain the types of musical instruments

પ્ર. ૧. વાદ્યોના પ્રકારો વિશે જણાવો.

5

Q.2. Connect the following links.

1. Komal Ga	- Sadharan Ga	5
2. Sa	- Suddha Re	
3. Komal Re	- Sa	
4. Pa	- Suddh Dha	
5. Komal Dha	- Pa	

પ્ર. ૨. નીચેના જોડકા જોડો.

૧. કોમળ ગ	- સાધારણ ગ
૨. સા	- શુદ્ધ રે
૩. કોમલ રે	- સા
૪. પ	- શુદ્ધ ધૈવત
૫. કોમળ ધ.	- પ

Q. 3. Write about the parts of Tanpura

પ્ર. ૩. તાનપુરા ના અંગો વિશે લખો.

5

Q.4 True false

- 1) In Bhat Khande swara lipi a line is raised above the komal swara.
- 2) Taan Poora is known as Susheervadya
- 3) Violin is known as a Vitat instrument
- 4) In BhatKhande swara Lipi Suddha Swara is been marked by a sleeping line under the note.
- 5) Tabla is known as a Ghan instrument.
- 6) Bhatkhandeji composed 72 thats.
- 7) Harmonium is known as Ghan instrument
- 8) In the Bhat Khandeswara Swara system a standing line is drawn next to the Swara to indicate Tivra Swara.
- 9) In Thaata Bhairav, Re and Dha sounds komal.
- 10) The number of shruti useful in music is considered to be 30.

10

પ્ર. ૪. ખરા ખોટા.

- ૧) ભાતખંડે સ્વર લિપિમાં કોમલ સ્વર ની ઉપર ઉભી લીટી કરવામાં આવે છે.
- ૨) તાન પૂરો એ સુશીરવાદ્ય તરીકે ઓળખાય છે.

- ૩) વાયોલીન એ વિતત વાદ્ય તરીકે ઓળખાય છે.
- ૪) ભાતખંડે સ્વરવિધીમાં શુદ્ધ સ્વર નીચે આડી લીટી નું ચિન્હ કરવામાં આવે છે.
- ૫) તબલા એ ઘન વાદ્ય તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
- ૬) ભાતખંડે 72 થાટ ની રચના કરી હતી.
- ૭) હાર્મોનિયમ એ ઘન વાદ્ય તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
- ૮) ભાતખંડે સ્વરવિધિ પદ્ધતિમાં તીવ્ર સ્વરને દર્શાવવા સ્વરની બાજુમાં ઊભી લીટી કરવામાં આવે છે.
- ૯) થાટ ભૈરવમાં રૂંધ સ્વર કોમળ લાગે છે.
- ૧૦) સંગીત ઉપયોગી શ્રુતિ ની સંખ્યા 30 ગણવામાં આવી છે.

Q.5 Find the right option.

- 1) What is the Mattra of Teen taal?
(11,16,10)
- 2) How many matra in Tal Dadra?
(2,4,6)
- 3) In Tal Teen taal, at what amount does the clapping occur?
(1,5,13 or 2,4,12)
- 4) How many khand are there in Tal Dadra?
(2) or (3)
- 5) Which symbol is used to indicate the first measure of any syllable?
1(X) 2(o) 3)(1)
- 6) Shadaj And Pancham these two swara are known by which other name?
(Chal swar), (achal swar)
- 7) Out of 12 swar, how many are fixed swar?
(5,4 3)
- 8) Which symbol is used to represent a mandra tone?
1 dot below the swar. 2 dot over the swar
- 9) Which two Swaras are Komal in Thaata kafi.
1. (GA - NI) 2. (GA - DHA)
- 10) What is a group of eight Swaras called?
1. Saptak 2. (Ashtak)

પ્ર. પ. યોગ્ય વિકલ્પ શોધો.

- ૧) તાલ ત્રીન તાલમાં કેટલી માત્રા હોય છે
(૧૧, ૧૬, ૧૦)
- ૨) તાલ દાદરા માં કેટલી માત્રા હોય છે
(૨, ૪, ૬)
- ૩) તાલ ત્રીન તાલમાં કઈ કઈ માત્રા પર તાલી આવે
(૧,૫,૧૩ માત્રા કે ૨,૪,૧૨)
- ૪) તાલ દાદરા માં કેટલા ખંડ આવે છે
(૨) કે (૩) ખંડ
- ૫) કોઈપણ તાલની પહેલી માત્રાને દર્શાવવા કયા ચિન્હનો ઉપયોગ થાય છે
૧(X)૨(o) કે (૧)
- ૬) પડજ અને પંચમ આ બે સ્વરને કયા બીજા નામથી ઓળખાય છે
(ચલ સ્વર)કે (અચલ સ્વર)
- ૭) 12 સ્વરોમાંથી અચલ સ્વર કેટલા હોય
(૫,૪ ૩)
- ૮) મંદ્ર સ્વરને દર્શાવવા કયા ચિન્હ નો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે
૧ સ્વર નીચે બિંદુ. ૨ સ્વર ઉપર બિંદુ
- ૯) થાટ કાફી માં કયા બે સ્વર કોમળ લગાવવામાં આવે છે
૧. (ગ - ની) ૨.(ગ-ધ)
- ૧૦) આઠ સ્વરોના સમૂહને શું કહેવામાં આવે છે
૧.(સપ્તક) ૨.(અષ્ટક)

Q. 6 Write the answer in short.

10

- 1) Explain swar and its types.
- 2) What is Saptaka and its types?
- 3) What is Naad and its types?
- 4) Write about alap and explain its types.
- 5) Write about laya and its different types

પ્ર. ૬. ટૂંકમાં જવાબ લખો.

- ૧) સ્વર કોને કેલવાય અને તેના પ્રકારો વિશે જણાવો.
- ૨) સપ્તક કોને કેલવાય અને તેના પ્રકારો જણાવો.
- ૩) નાદ કોને કેલવાય અને તેના પ્રકાર જણાવો.
- ૪) લય કોને કેલવાય અને તેના પ્રકારો વિશે જણાવો.
- ૫) આલાપ કોને કેલવાય અને તેના પ્રકારો જણાવો.

Q. 7. Write the definitions of following.

5

- 1 Sangeet 2 Aroh - Avro 3 Alankar 4 Thaata 5 matra

પ્ર. ૭. વ્યાખ્યાઓ લખો.

- ૧) સંગીત ૨) આરોહ - અવરો ૩) અલંકાર ૪) થાટ ૫) માત્રા